

Vanhusneuvoston kokous

16.4.2025

Kuva: Lille Santanen

Vanhusneuvoston kokous 16.4.2025

Tietoa terveystalvveluista

Esittäjä: Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja Leena Turpeinen

Vanhusneuvoston esittämät kysymykset

1. Ikääntyneiden asiakkaiden/käyntien määrä terveystalveissa ja palvelun riittävyys
2. Asiakastyytyväisyys; jos mahdollista eritellä niin ikääntyneiden asiakastyytyväisyys ja eroaako se muista ikäluokista
3. Tulokset tehdyistä arvioinneista, kyselyistä, laadun valvonnasta
4. Palvelun oma arvio riittävydestä ikääntyneiden tarpeisiin
5. Kuinka paljon rahaa kuluu ikäihmisten palveluihin niin sairaanhoidon kuin hammashoidon osalta?
6. Mitä Helsinki maksaa HUS:lle kuvantamisesta ja laboratoriopalveluista?

65-vuotta täyttäneiden osuus käynneistä ja muusta asioinnista sekä kustannukset osuuden kautta laskettuna v. 2024

Palvelu	Käynnit ja muu asiointi yhteensä (lkm)	Käynnit ja muu asiointi 65-vuotta täyttäneillä (lkm)	65-vuotta täyttäneiden %-osuus käynneistä ja muusta asioinnista	65-vuotta täyttäneiden kustannukset Laskettuna käyntien ja muun asiointin osuuden kautta
Terveysasemat ja sisätautien pkl	2 323 336	982 575	42,3	64 608 423 €
Suun terveydenhuolto	480 650	80 056	16,7	11 172 475 €

Asiakastyytyväisyys terveystalveissa

- Sosiaali-, terveystalve- ja pelastustoimialalla sote-palvelujen asiakastyytyväisyyttä mitataan suositteluindeksillä (NPS). Tulokset saadaan kokonaislukuna kaikenikäisiltä (ei saatavilla ikäryhmäkohtaista tietoa).
- Asiakkaat vastaavat kysymykseen ”*Kuinka todennäköisesti suosittelisit palvelua muille?*”
- Arvot voivat vaihdella -100 ja +100 välillä.
  - Tulos -100 = ei yhtään suosittelijaa
  - Tulos +100 = ei yhtään arvostelijaa
  - Jos NPS-luku on nollan yläpuolella, suosittelijoita on enemmän kuin arvostelijoita.
  - Yleisesti ottaen NPS-lukua yli 50 pidetään erinomaisena. Mitä korkeampi NPS-luku on, sitä todennäköisemmin asiakkaat suosittelisivat meitä muille.

Palvelu	NPS-luku v. 2024	NPS-luku 1—3/2025
Terveystalveasemat ja sisätautien pkl	61	62
Suun terveystalvehuolto	64	68
Psykiatria	37	56

Palveluiden oma arvio palvelujen riittävydestä

TERVEYSASEMAT JA SISÄTAUTIEN PKL

- Terveysasemat ovat osa Helsingin terveys- ja hyvinvointikeskus (THK) toimintamallia. Mallissa pyrimme tunnistamaan paljon palvelua tarvitsevia asiakkaita, jotka erityisesti hyötyvät ennakoinnista työotteesta ja hoidon jatkuvuudesta. Iän myötä palvelujen tarve yleensä kasvaa. THK-toimintamallin kehittämällä pystymme jatkossa vastaamaan entistä paremmin vanhusväestön tarpeisiin. Olemme lisänneet myös hoitajaresurssia tukeaksemme palvelujen riittävyttä.

SUUN TERVEYDENHUOLTO

- Tällä hetkellä suun terveydenhuolto on hoitotakuussa. Talouden sopeuttamistoimenpiteiden ja kasvaneen kysynnän vuoksi tarjonta ei pysty kattamaan asukkaiden palveluiden kysyntää ja trendi aikuisten kiireettömän hoidon saatavuudelle on heikkenevä. Palvelusetelillä hoitoon pääsee kuukaudessa.
- Parannamme ikääntyneiden suun terveydenhuollon palveluita kehittämällä alueellisia gero-tiimejä ja paljon palvelua tarvitsevien asiakkaiden toimintaa. Hyvästä yhteistyöstä huolimatta suun terveydenhuollolla on huoli, että ikääntyneiden osalta osa kysynnästä on piilossa.

PSYKIATRIA

- Palvelutarpeet ovat kasvaneet myös psykiatrisilla potilailla väestön ikääntyessä. Ihmiset elävät pidempään ja asuvat myös kotona pidempään.
- Olemme tunnistaneet, että nykymuotoisina palvelut eivät riitä kattamaan ikääntyneiden palvelutarpeita ja on tarve kehittää muun muassa uudenlaisia kotiin vietäviä geropsykiatrisia palveluja.

Mitä Helsinki maksaa HUS:lle kuvantamis- ja laboratorion palveluista?

Helsingiläisten diagnostiikkakulut v. 2024	Kuvantaminen Radiologiset tutkimukset ja toimenpiteet	Muu diagnostiikka Erilaiset laboratoriotutkimukset ja näytteenottokulut	Yhteensä
▶ SOTEPE-toimialan palvelut ovat tilanneet tutkimukset	7 496 620 €	29 479 444 €	36 976 064 €
▶ Laskennallinen arvio HUS:n sisällä tilatuista helsingiläisten tutkimuksista	37 750 202 €	48 573 733 €	86 323 935 €
Kaikki kulut yhteensä ▶			123 299 999 €

6. Sosiaali- terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia,

Emilia Tiainen ja Kirsi Hytti

Vanhusneuvoston näkemykset palvelustrategia- valmistelun tueksi

Asukaskysely ja valmistelun eteneminen

Vanhusneuvoston kokous 16.4.

Emilia Tiainen, erityissuunnittelija

Kirsi Hytti, erityissuunnittelija

Esityksen sisältö

- Lyhyesti palvelustrategiavalmistelusta
- Asukaskyselyn tulokset ikääntyneiden näkökulmasta
- Vanhusneuvoston kommentit valmistelutyön tueksi

Lyhyesti palvelustrategia- valmistelusta

Sotepen palvelustrategia ohjaa talouden ja toiminnan suunnittelua

- Hyvinvointialueen on laadittava taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten palvelustrategia.
- Palvelustrategiassa on otettava huomioon sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tavoitteet ja asetetaan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet.
- Lisäksi asetetaan tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus.

Palvelustrategia laaditaan vuosille 2025-2029

- Palvelustrategian sisältöä ohjaavat lainsäädäntö, sosiaali- ja terveydenhuollon strategiset valtakunnalliset tavoitteet sekä Helsingin kaupunkistrategia.
- Ensimmäinen palvelustrategia laadittiin Helsingissä vuosille 2023-2025. Palvelustrategiasta päättää kaupunginvaltuusto.
- Seuraavaa palvelustrategiaa valmistellaan samanaikaisesti kaupunkistrategian kanssa, ja se on määrä hyväksyä loppuvuodesta 2025.
- Helsingissä palvelustrategia ohjaa koko sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialaa. Tämän lisäksi pelastuslaitos laatii lakisääteisen palvelutasopäätöksen.

Palvelustrategiassa huomioidaan asukkaiden ja henkilöstön näkökulmat

Palvelustrategian valmistelua ja toimeenpanoa varten kerätään näkökulmia eri lähteistä, muun muassa:

- Kuluvan strategiakauden arviointi
- Vammais-, vanhus- ja nuorisoneuvostojen kuuleminen
- Asukaskysely
- Henkilöstökysely

Asukaskyselyssä helsinkiläisille annettiin mahdollisuus kertoa, miten palveluita tulisi kehittää tulevalla strategiakaudella.

Toimialan asukaskysely 2024

Palvelustrategian valmistelu ja
palveluverkon kehittäminen

Jaana Juutilainen-Saari
Viestintä- ja osallisuuspäällikkö

Kirsi Hytti
Erityissuunnittelija

Helsinki

Kyselyn tausta ja tavoitteet

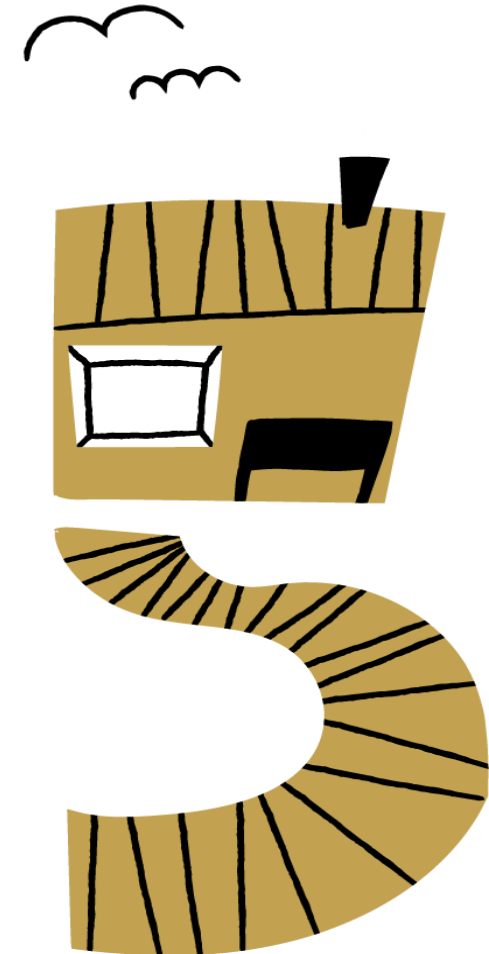
Helsingin sosiaali- terveys- ja pelastustoimi valmistelee uutta palvelustrategiaa. Toimiala toteutti asukaskyselyn lokakuussa 2024. Kyselyn tavoitteena oli asukasnäkökulman tuominen palvelustrategian tietopohjaksi ja asukkaiden osallistaminen.

Kumppanina kyselyn toteutuksessa ja analysoinnissa oli kaupungin kilpailuttama asiakastutkimusten yhteistyökumppani Digitalist Oy. Vastaajamäärän tavoitteeksi asetettiin 2000 helsinkiläistä.

Kyselyyn vastasi yhteensä 2604 helsinkiläistä, joista verkkolomakkeella vastasi 2403 ja paperilomakkeella 201 henkilöä. 1102 vastaajista oli yli 65-vuotiaita. Kysely toteutettiin sähköisesti suomen, ruotsin, englannin, venäjän, somalin ja arabian kielillä. Lisäksi toteutettiin täydentävä paperilomaketiedonkeruu suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi kolmessa Helsinki-infoissa ja Seniori-infossa.

Haavoittuvassa asemassa olevien asukkaiden osallistuminen turvattiin jalkautumalla palveluihin ja kaupunkitiloihin eri puolilla kaupunkia. Jalkautumiseen osallistui 15 henkilöä, jotka vierailivat yhteensä 28 eri paikassa.

Kyselystä viestittiin laajasti ja viestimiseen pyydettiin apua myös järjestöiltä, neuvostoilta, nuorisoseuroilta, asiakasraadeilta, yhteiskehittäjäryhmiltä, kokemusasiantuntijoilta ja kansalliskielilautakunnalta.

Vastaajien taustatiedot

Vastaajamäärä: 2604 helsinkiläistä

Erinomainen alueellinen edustavuus!

Sukupuoli	Vastaajista	Helsinkiläisistä
Nainen	76,6%	52%
Mies	19,9%	48%
Muu	0,9%	
En halua kertoa	2,6%	

Miehiä ja nuoria on vastaajissa suhteellisesti liian vähän. Yli 65-vuotiaat korostuvat vastauksissa.

Ikäryhmä	Vastaajista	Helsinkiläisistä
Alle 18-vuotias	0,5%	
18 – 29 -vuotias	6,3%	16 – 29=19 %
30 – 49 -vuotias	23,2%	32%
50 – 64 -vuotias	25,4%	17%
65 – 75 -vuotias	30,0%	65+ = 18%
Yli 75 -vuotias	14,4%	

Asuinpaikka	Vastaajista	Helsinkiläisistä
Eteläinen suurpiiri	16,8%	18%
Läntinen suurpiiri	19,64%	17%
Keskinen suurpiiri	17,1%	15%
Pohjoinen suurpiiri	6,0%	7%
Koillinen suurpiiri	12,8%	15%
Kaakkoinen suurpiiri	9,0%	9%
Itänen suurpiiri	18,9%	17%
Östersundomin suurpiiri	0%	0%

Äidinkieli	Vastaajista	Helsinkiläisistä
Suomi	88,0%	75%*
Ruotsi	4,7%	5,5%
Englanti	0,9%	1,5%
Venäjä	1,4%	3,1%
Somali	2,5%	2,1%
Arabia	0,5%	1,5%
Muu	2,0%	

Palveluntarve	%
Satunnainen tarve	80,7%
Jatkuva-/pitkäkestoinen tarve	19,3%

Paljon palvelua tarvitsevia ja satunnaisesti palvelua tarvitsevia asiakkaita tavoitettiin sopivassa suhteessa!

Kieliversioiden avulla tavoitettiin kielivähemmistöjä.

Palvelujen käyttö**	%
Yksityisiä palveluja käyttäneet	48,6%
Työterveyspalvelua käyttäneet	33,4%
Vain julkisia palveluja käyttäneet	30,9%

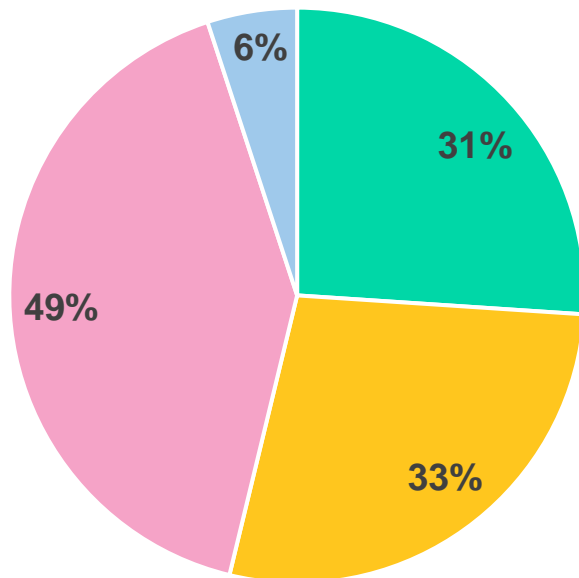
**Käyttänyt vähintään kerran viimeisen 12 kk aikana

* Sisältää Saamenkieliset

Palveluiden käyttö

→ Tähän kyselyyn vastanneista 94 % oli käyttänyt jotain julkista sote-palvelua viimeisen 12kk aikana.

→ Julkisten ja yksityisten palvelujen käytössä on paljon päällekkäisyyttä.

N=2584

Helsinki

■ Vain julkisia palveluja käyttävät

■ Työterveyspalveluja käyttävät

■ Yksityisiä palveluja käyttävät

■ Ei lainkaan julkisia palveluja käyttäneet

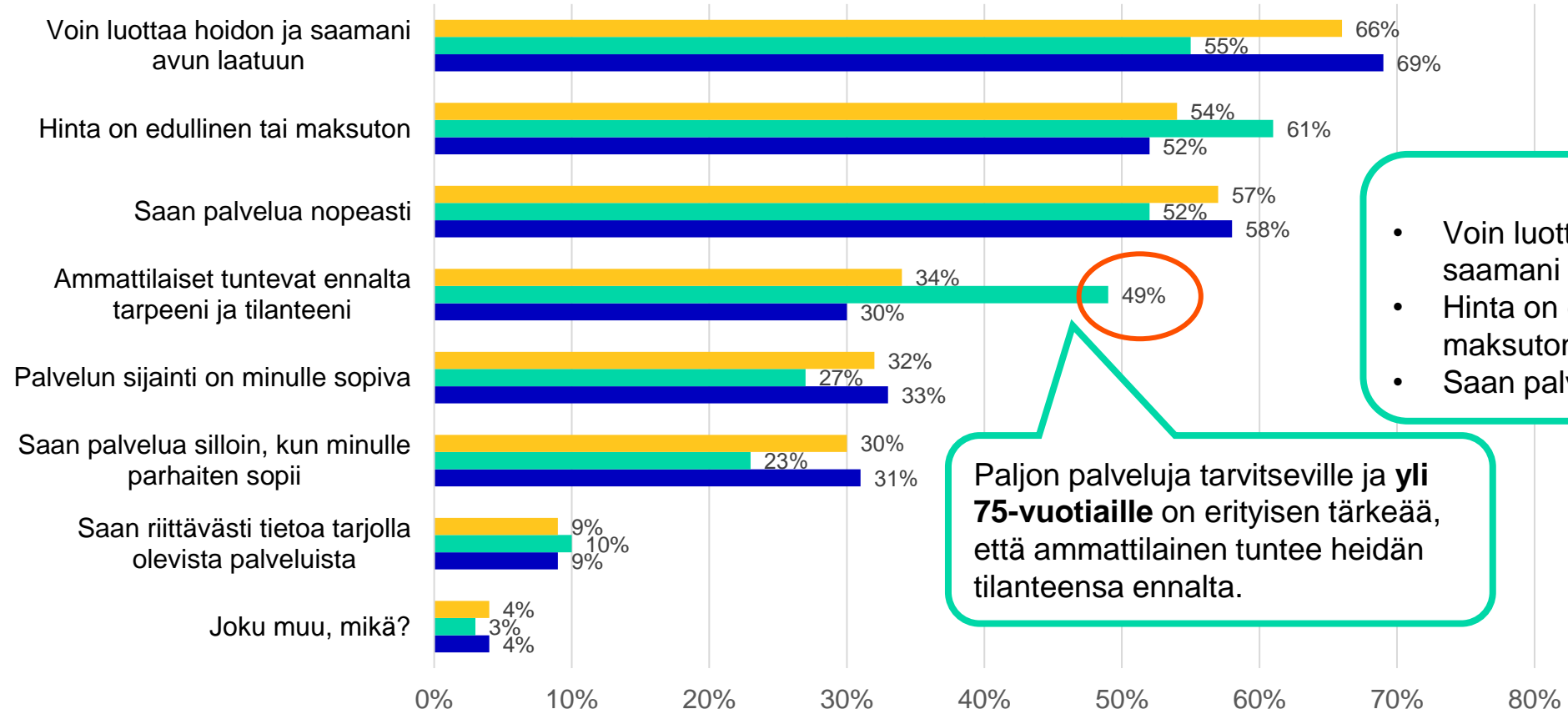

Ryhmässä muihin verrattuna korostuu:

- **Paljon palveluja tarvitsevat ja eläkeläiset**
  - Hinnan merkitys palveluissa
  - Asioi muita mieluummin paikan päällä, vähemmän digitaitoisia
  - Vähemmän merkitystä sillä, saako palvelua itselle parhaiten sopivana ajankohtana
- 30 – 64-vuotiaat, eniten digitaitoisia
  - Arvostaa laajoja aukioloaikoja ja sitä, että palveluun pääsee sujuvasti julkisella liikenteellä
  - Vähiten mieluiten paikan päällä asioivia
- **Eläkeläiset**
  - Arvostaa luottamusta hoidon tai avun laatuun
  - Hinnan vähäisempi merkitys
- Satunnaisesti palveluja tarvitsevat
  - Arvostaa luottamusta hoidon tai avun laatua ja sitä, että saa palvelua silloin, kun se parhaiten itselle sopii
  - Hinnan vähäisempi merkitys

Tärkeintä palveluissa

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa minulle on tärkeintä, että... (Valitse korkeintaan kolme tärkeintä.)

TOP 3

- Voin luottaa hoidon ja saamani avun laatuun
- Hinta on edullinen tai maksuton
- Saan palvelua nopeasti

Paljon palveluja tarvitseville ja **yli 75-vuotiaille** on erityisen tärkeää, että ammattilainen tuntee heidän tilanteensa ennalta.

N=2584

■ Kaikki vastaajat   ■ Paljon palveluja tarvitsevat   ■ Satunnaisesti palvelua tarvitsevat

Palveluverkossa tärkeää

Kuinka tärkeitä seuraavat asiat ovat sinulle, kun asioit paikan päällä sosiaali- ja terveystalveissa?

Palveluihin pääsee sujuvasti julkisilla kulkuyhteyksillä

Palvelut sijaitsevat lähellä asuinpaikkaani

Pystyn hoitamaan monta asiaani samassa paikassa yhdellä kertaa

Palvelua on saatavilla ilta-aikaan

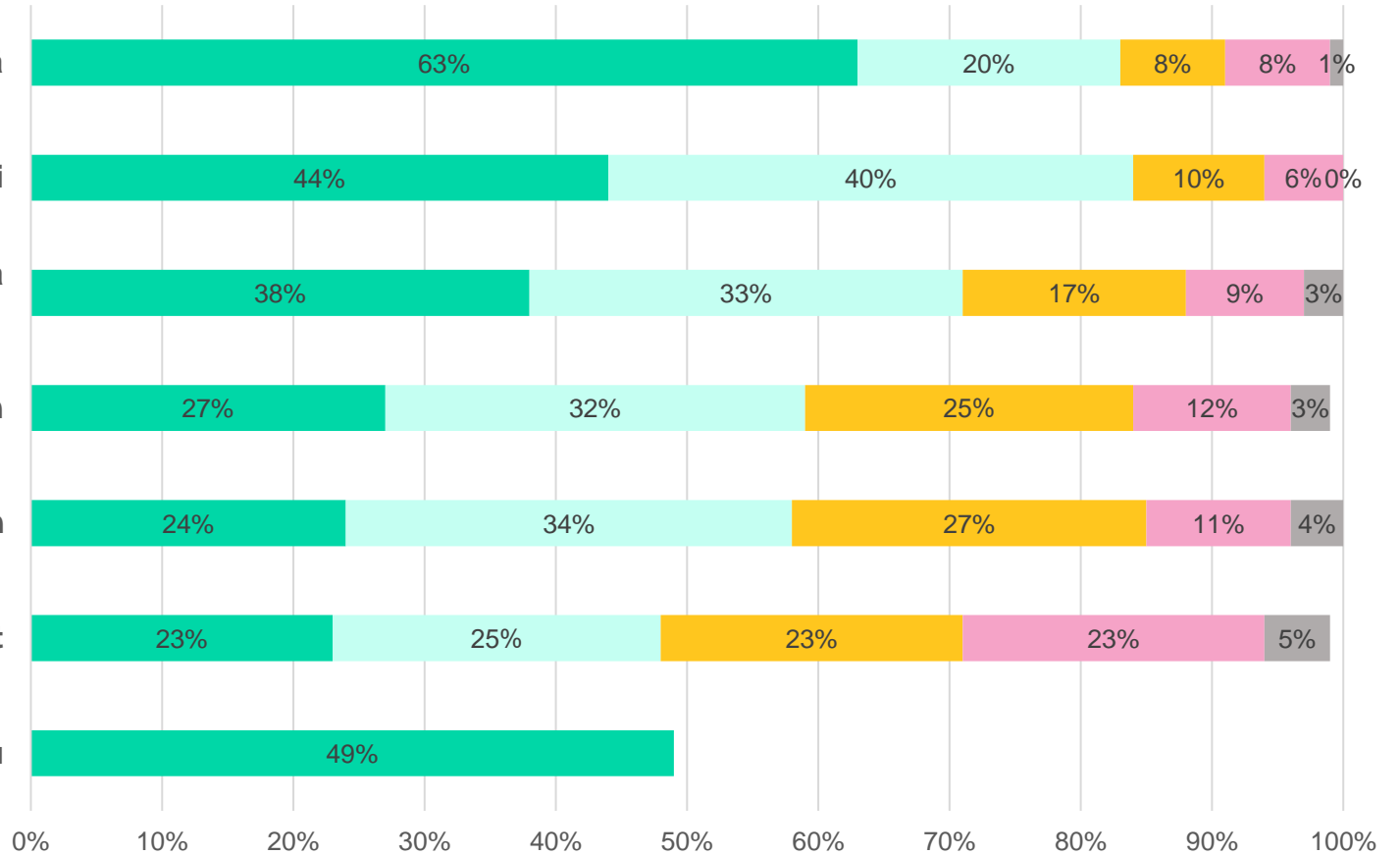
Palvelua on saatavilla viikonloppuisin

Tilat ovat esteettömät

Joku muu

Työssäkäyvistä 73 % pitää palvelujen saatavuutta iltaisin tärkeänä.

Ikääntyneemmistä vastaajista yli 90 % valitsi vaihtoehdoksi "Joku muu, mikä?" N=484
Tärkeinä pidettiin palveluiden jatkuvuutta, hoidon saatavuutta, työntekijöiden ammattitaitoa, asennetta ja kielitaitoa.

■ Erittäin tärkeä

■ Melko tärkeä

■ Vähän tärkeä

■ Ei lainkaan tärkeä

■ En osaa sanoa

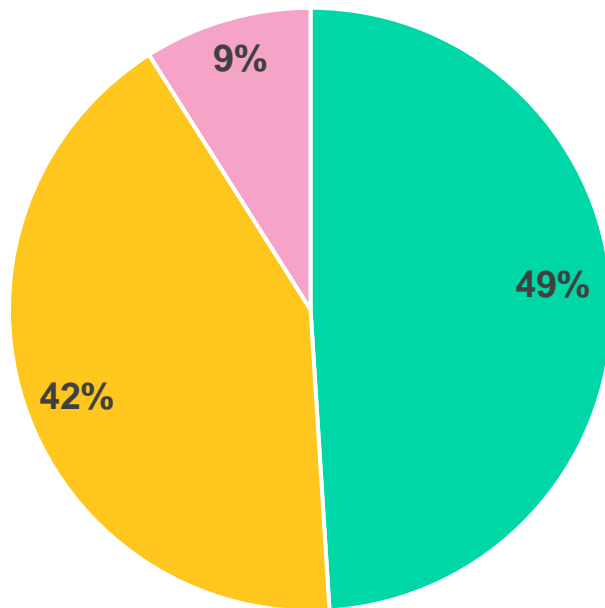
Helsinki

Väittämät on esitetty keskiarvon mukaisessa paremmuusjärjestyksessä

N=2584

Halu käyttää digipalveluja

Ajattele itseäsi digitaalisten sosiaali- ja terveystalvelujen käyttäjänä. Mikä seuraavista kuvaa sinua parhaiten?

N=2581

- Asioin mieluiten paikan päällä.
- Minulle ei ole merkitystä, asioinko kasvotusten vai digitaalisessa palvelussa, jos molemmat tavat sopivat sen hetkiseen tarpeeseeni.
- Asioin mieluiten itsenäisesti digitaalisessa asiointipalvelussa, jos digitaalinen palvelu sopii sen hetkiseen tarpeeseeni.

Ryhmässä korostuu:

Paljon palvelua tarvitsevat (57%)
Yli 75 vuotiaat (74%)

Ikäryhmä 30 – 49 vuotiaat (54%)
Työterveyspalvelujen käyttäjät (49%)

Ikäryhmä 30 – 49 vuotiaat (13%)

65–74-vuotiaista vastaajista 46 %
asioi mielellään myös digitaalisesti,
jos se sopii heidän sen hetkiseen
tarpeeseen.

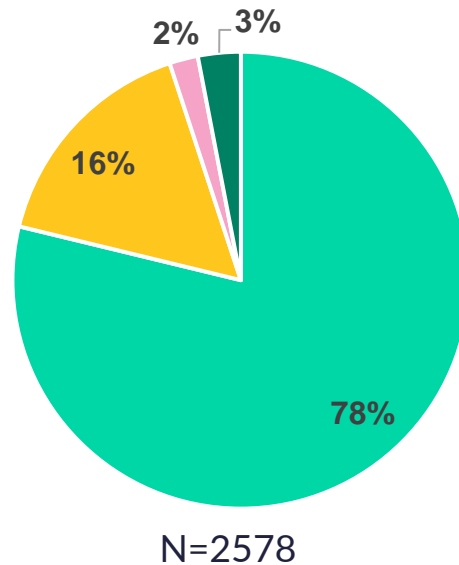
Helsinki

Huom! Kyselyyn vastanneista suurin osa vastasi online-lomakkeella

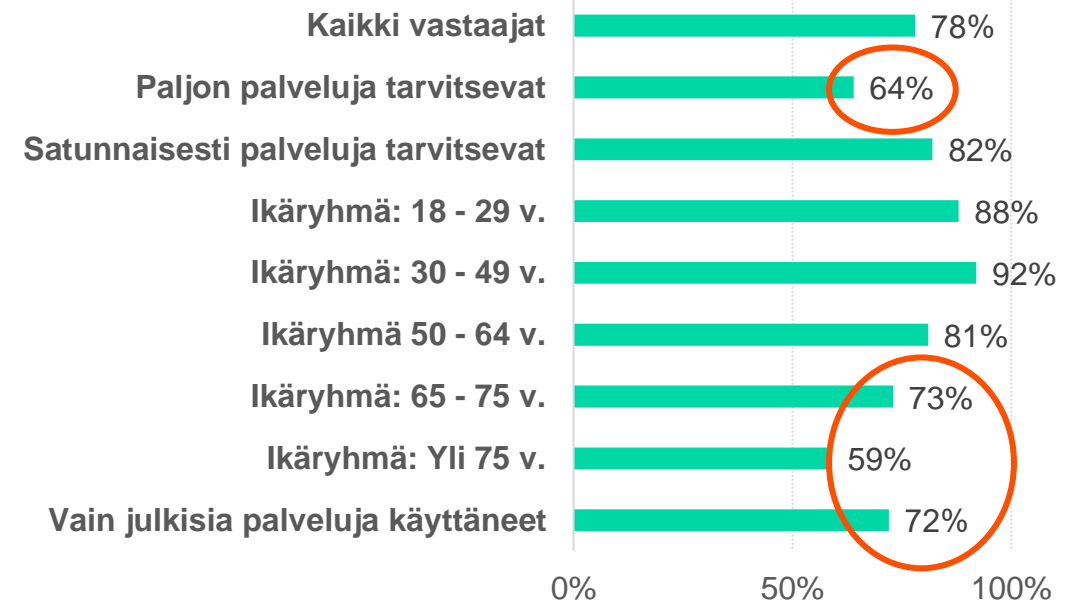
Kyky käyttää digipalveluja

Ajattele itseäsi digitaalisten sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttäjänä. Mikä seuraavista kuvaa sinua parhaiten?

- Voin ja osaan käyttää digitaalisia palveluita ilman rajoitteita.
- En usein osaa käyttää digitaalisia palveluita.
- Minulla on joitain fyysisiä rajoitteita, jotka hankaloittavat digitaalisten palveluiden käyttöä.
- Minulla on merkittäviä rajoitteita, jotka estävät digitaalisten palveluiden käytön. (esim. minulla ei ole tarpeellisia laitteita tai terveyteen liittyvä haaste)

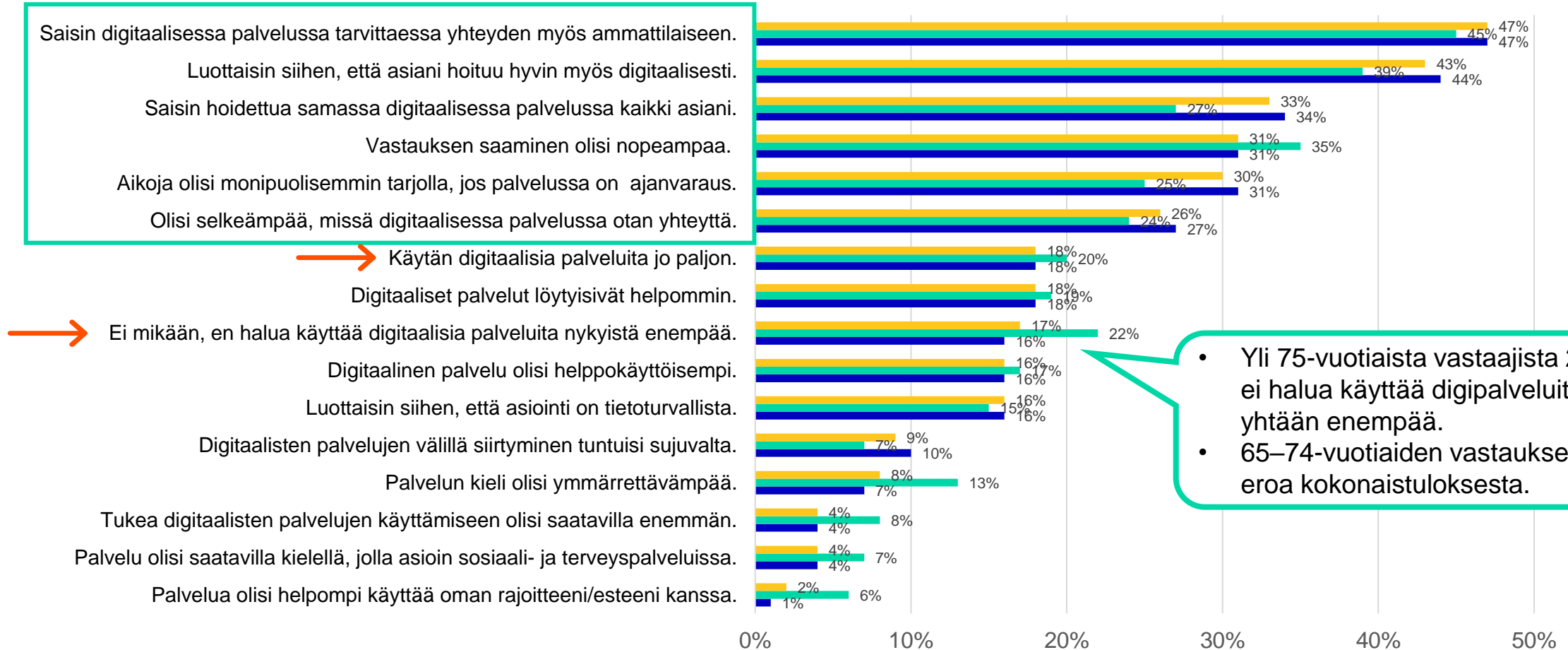

“Voin ja osaan käyttää digitaalisia palveluita ilman rajoitteita” vastausten osuus taustaryhmittäin

Mikä lisääisi digipalvelujen käyttöä?

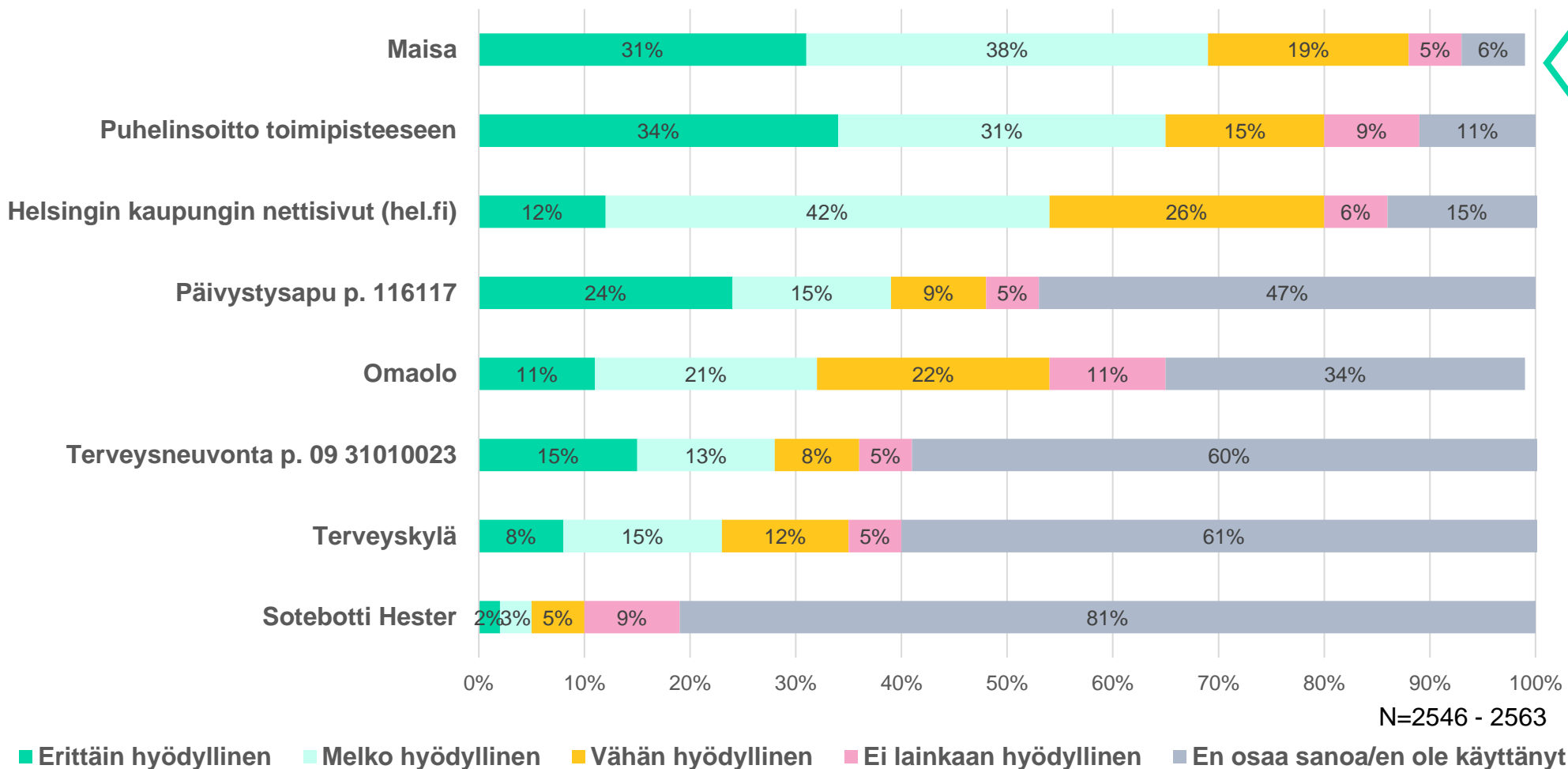
Mikä saisi sinut käyttämään enemmän tai useammin digitaalisia palveluja, kun asioit Helsingin sosiaali- ja terveystalouksissa?
Valitse vähintään yksi ja korkeintaan viisi tärkeintä.

- Yli 75-vuotiaista vastaajista 25 % ei halua käyttää digipalveluita yhtään enempää.
- 65–74-vuotiaiden vastaukset eivät eroa kokonaistuloksesta.

Kanavien hyödyllisyyden arviointi

Kuinka hyödylliseksi arvioit seuraavia Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonsaanti- ja yhteydenottotapoja? (esim. oletko saanut avun tai ratkaisun tarpeisiisi)

N=2546 - 2563

■ Erittäin hyödyllinen ■ Melko hyödyllinen ■ Vähän hyödyllinen ■ Ei lainkaan hyödyllinen ■ En osaa sanoa/en ole käyttänyt

Helsinki

Maisa ja puhelinsoitto ovat tunnetuimpia ja hyödyllisimpiä kanavia – myös ikääntyneiden vastaajien mielestä. Haasteita tuo Maisa-viesteihin vastaaminen ja takaisinsoiton viive.

Moni kanavista on vastaajille tuntematon tai käyttötarkoitus epäselvä.

HUOM: Jokaisesta kanavasta sai lisäksi antaa kehitysehdotuksia ja avointa palautetta. Näitä palautteita annettiin 4985 kpl.

Helsinkiläisten ehdotuksia sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämiseksi

Omalääkärijärjestelmän palauttamista toivottiin.

- Omalääkäri mainittiin noin 18%:ssa vastauksista.

Terveysasemien ja lasten ja ikäihmisten palveluiden toivotaan olevan lähellä.

- Sijainti lähellä ja hyvien kulkuyhteyksien päässä koetaan tärkeäksi.
- Henkilöstön koetaan viihtyvän ja pysyvän paremmin pienemmissä yksiköissä.

Palvelua toivotaan molemmilla kansalliskielillä.

- Sekä suomenkieliset että ruotsinkieliset vastaajat kokevat etteivät aina saa palvelua äidinkielellään.

Asiakkaiden sensitiivinen kohtaaminen on tärkeätä.

- Rasismi, ennakkoluulot ja välinpitämättömyys eivät saa vaikuttaa palveluun.

“Kannattaisin omalääkärisysteemiä ja sen myötä kokonaisvaltaisempaa otetta omasta hoidosta. Palvelu on pirstaleista.”

”Ihmiskontaktit ovat tärkeitä kun käsitellään terveyteen liittyviä asioita. Lähellä kotia pitäisi olla pieniä terveysasemia. Kauenpana isommissa yksiköissä olisivat monipuolisemmat tutkimus yms. Palvelut”

“Olen suomalainen , mutta henkilökunta ei välttämättä ymmärrä mitä puhutaan. Kielitaito välillä auttamattoman huono.”

”Mielestäni sosiaali- ja terveyspalveluissa on asiointityypistä huolimatta tärkeää, että minut kohdataan asiantuntevasti ja sensitiivisesti. --- Oletan, että sosiaali- ja terveyspalveluissa minun kokonaistilanteeni huomioidaan vaikei minulla olisi jatkuvaa asiakkuutta jossain palvelussa.”

Vanhusneuvoston näkemykset

- Näkemyksiä huomioidaan palvelustrategian valmistelussa ja toimeenpanon suunnittelussa.
- Vanhusneuvosto voi lisäksi halutessaan antaa kommenttinsa valmistelun tueksi kirjallisesti kokouksen jälkeen ja toimittaa sen valmistelijoille.

Vanhusneuvoston näkemykset

- **Palvelujen saatavuus**
  - a. Mitä erityistä huomioitavaa on ikääntyneille tarjottavien palveluiden laadun seurannassa ja valvonnassa?
  - b. Kuinka voisimme parhaiten huomioida ikääntyneet digitaalisten palveluiden ja etäpalvelujen kehittämisessä?
  - c. Kuinka asiakaspalautteen keräämistä tulisi mielestänne kehittää strategiakauden aikana?
- **Palvelujen ohjaus ja yhteensovittaminen**
  - Mitä toimenpiteitä ikääntyneen väestön näkökulmasta tulisi tehdä, jotta palveluista toiseen siirtyminen tapahtuisi sujuvasti?
- **Valmius ja varautuminen**
  - Miten Helsinki voisi tukea ikääntyneen väestön omatoimista varautumista?
- **Asukaskysely**
  - Mitä ajatuksia tulokset herättävät? Tuleeko niistä mielestänne näkyviin iäkkään väestön näkemykset?
  - Millaisilla menetelmillä iäkkäiltä tulisi kerätä palautetta?
- **Mitä muuta pidätte tärkeänä huomioida palvelustrategiassa?**

Kiitos!

7.

Vanhusneuvoston toimintaraportin valmistelu ja itsearviointi kaudelta 2023–2025

Raportti vanhusneuvoston toimintakaudesta 2023–2025 koostuu toimintakertomuksesta ja itsearvioinnista sekä ehdotuksista tulevalle vanhusneuvostolle.

- Luonnos toimintakertomuksesta on liitteenä.**
- Forms-kyselyn tulokset seuraavilla dioilla**

Vanhusneuvoston itsearviointi

Koonti Forms-kyselyn tuloksista

Arvioi vanhusneuvoston toimintakäytäntöjä asteikolla 1-5

■ Erittäin huono 1   ■ Melko huono 2   ■ Keskiarvo 3   ■ Melko hyvä 4   ■ Erittäin hyvä 5

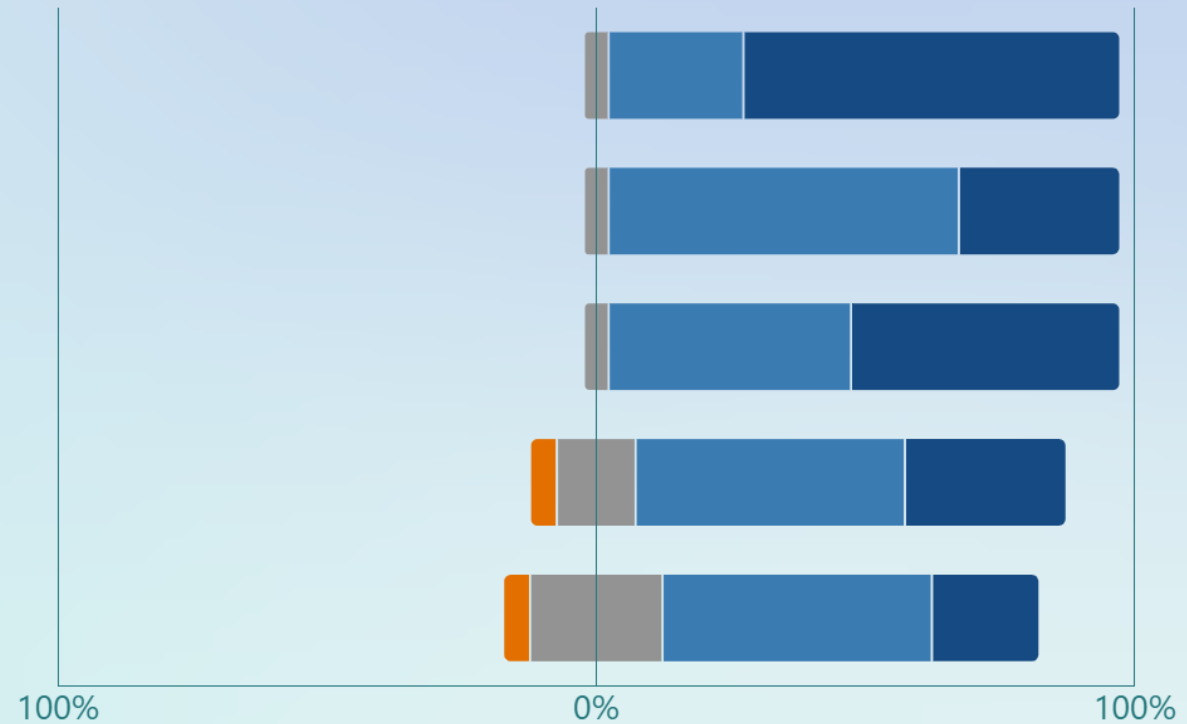
Kokousten aineisto: kokouskutsu, liitteet, muistiot

Vanhusneuvoston toiminta kokouksissa

Kokouksissa käsitellyt aiheet

Osallistuminen työryhmiin, raateihin ja paneeleihin

Osallistuminen messuille, tapahtumiin ja esittelyihin

Arvioi vaikuttamista lausunnoilla, kannanotoilla ja esityksillä asteikolla 1-5

■ Erittäin huono 1

■ Melko huono 2

■ Keskiarvo 3

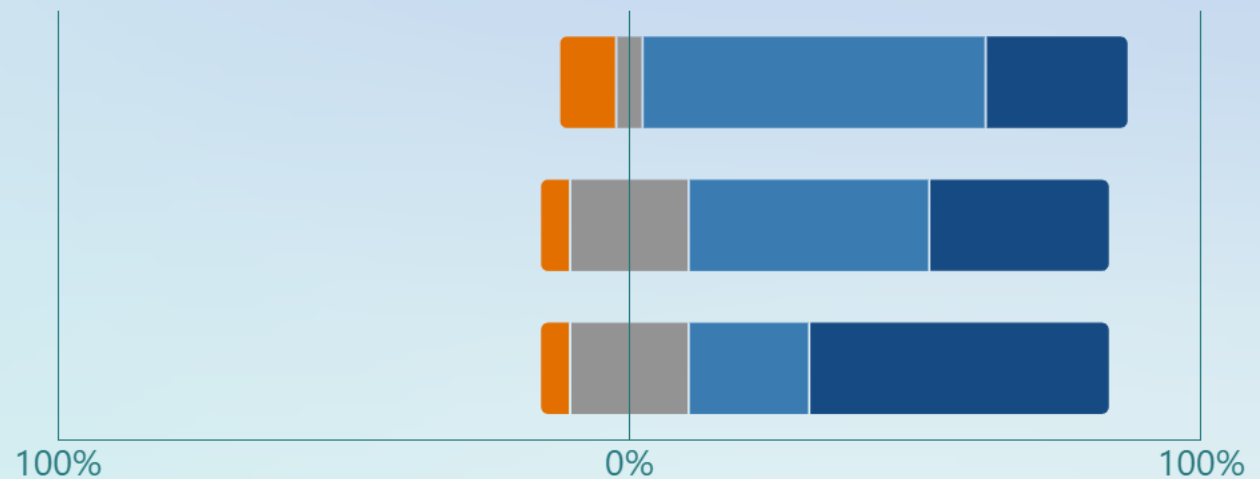
■ Melko hyvä 4

■ Erittäin hyvä 5

Lausuntojen/kannanottojen aiheet

Lausuntojen/kannanottojen määrä

Työskentelytavat
lausuntojen/kannanottojen tekemiseksi

Arvioi vanhusneuvoston tapahtumia ja tilaisuuksia asteikolla 1-5

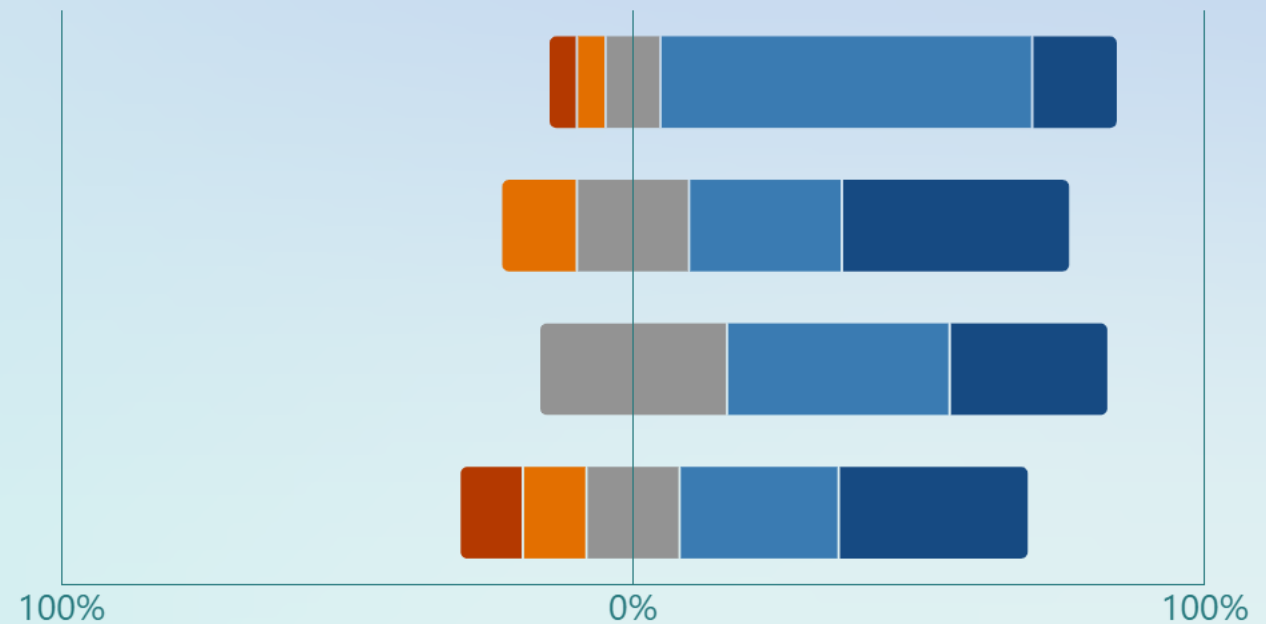
- Toteutunut erittäin huonosti tai riittämättömästi 1
- Toteutunut melko huonosti tai riittämättömästi 2
- Toteutunut keskitasoisesti 3
- Toteutunut melko hyvin tai riittävästi 4
- Toteutunut erittäin hyvin tai riittävästi 5

Avoimet yleisötilaisuudet

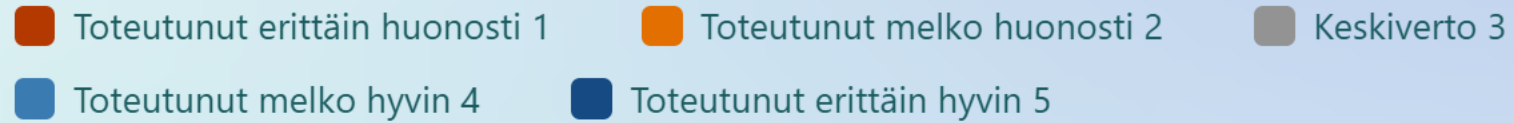
Ikädialogi

Yhteistyökeskustelut järjestöjen kanssa
(esim. HEJ)

Tapaamiset muiden vanhusneuvostojen
kanssa

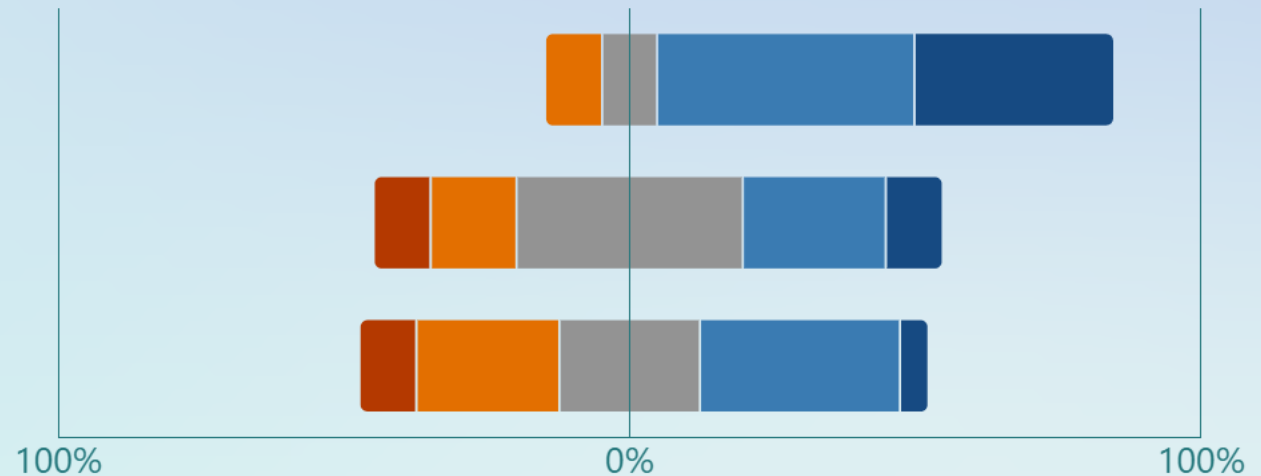
Arvioi vanhusneuvoston toiminnan vaikuttavuutta asteikolla 1-5

Kaupungin toiminnasta kertominen vanhusneuvostolle

Vanhusneuvoston asiantuntemuksen hyödyntäminen kaupungin toiminnan...

Vanhusneuvoston tekemien lausuntojen, kannanottojen ja esitysten...

Arvioi yhteistyön toteutumista asteikolla 1-5

Yhteistyö Helsingin kaupungin toimialojen kanssa

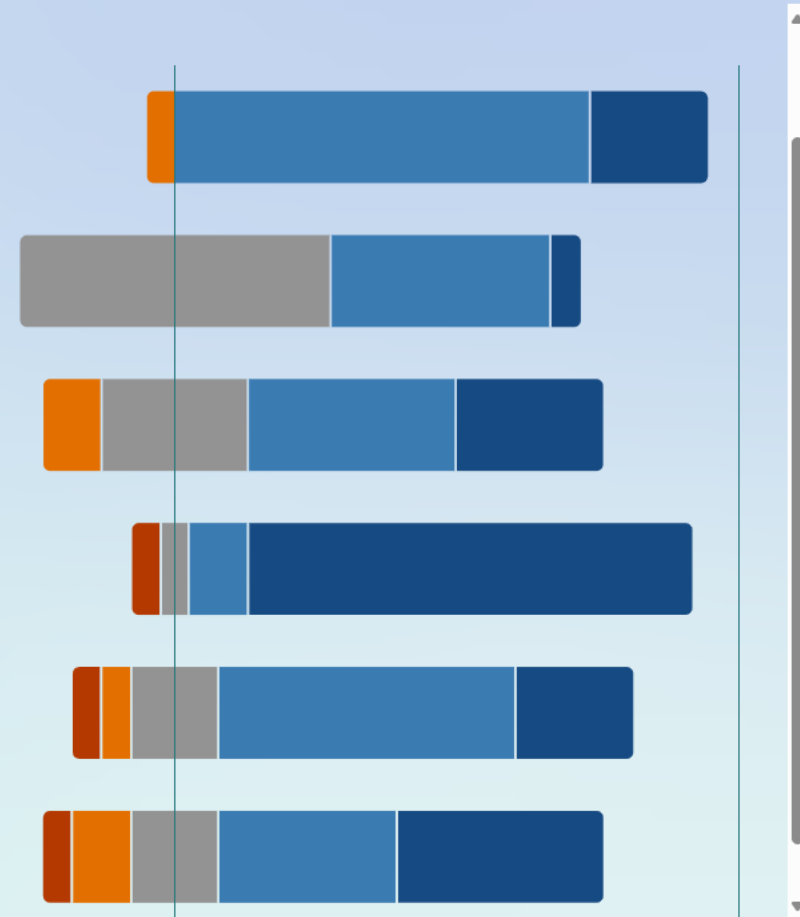
Yhteistyö muiden vaikuttajatoimielinten kanssa

Yhteistyö vanhusneuvoston jäsenten välillä

Yhteistyö vanhusneuvoston ja sihteerin välillä

Oma yhteistyöni edustamani taustatahon kanssa

Edustamani taustatahon kuulluksi tuleminen vanhusneuvostossa

9. Toimialojen ajankohtaiset

Ikääntyneiden palvelut ja nostot ikääntyneiden hyte-toimenpiteiden toteutumisesta kasvatukseen ja koulutukseen, kulttuurin ja vapaa-ajan ja kaupunkiympäristön toimialoilla

Mitä ikääntyneiden liikkumisen edistämiseksi on tehty -21-24

OHJATTU JA OMAEHTOINEN LIIKUNTA

- **2023:** Liikunnan kurssitoiminnan täyttöaste 92,6 % (tavoite 90 %) ja käyntikertamäärä 145 007 (tavoite 145 000)
- **2024:** Liikunnan kurssitoiminnan täyttöaste 94 % (tavoite 92 %)
- Työväenopiston liikunta- ja tanssikurssien määrä ja %-osuus kurssitarjonnasta: 2022: 159 kpl (40,8 %) 2023: 171 kpl, (44,6 %)
- **2020-2024:** Liikunta-palvelut, työväenopisto, palvelukeskukset ja Urheiluhallit Oy:n yhteistyön rakenteet uudistettu ja projektisuunnitelma valmis.
- **2022-23:** 127 ikäihmistä koulutettu liikunnan vertaisohjaajiksi.
- **2024:** Ikääntyneiden liikuntaraati Malmilla

KAUPUNKI-YMPÄRISTÖ

- **2021-24:** Penkkien määrä puisto- ja katualueilla on lisääntynyt 8 096:sta (01/2021) **8 686:een (10/2024)**.
- **2023 mennessä:** 62 km kantakaupungin tavoiteverkkoa ja baanaverkkoa on rakennettu.
- **2021-23:** Pyöräväylien tehostetun talvihoidon verkosto laajentunut 41 km:stä 95 km:iin.
- **2023:** Kävelyn suunnitteluohjeen laatiminen.

NEUVONTA, TUKI JA PUHEEKSIOTTO

- **2021-2024:** Liikkumissopimus käytössä 78 prosentilla sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluiden asiakkaista (12/2024)
- **2022-2023:** Seniori-infon palveluneuvonnassa on kehitetty liikkumiseen ja liikuntaan liittyvää palveluneuvontaa. 2023: yhteensä yli 2 000 ohjausta liikkumisen tai liikunnan pariin.
- **2022:** 11 arkiliikuttajaa työskenteli 1.7.-31.12.2022 sotessa vuonna 2022. Raportoituja tapaamisia yhteensä 1 345 joko yksin tai yhdessä toisen työntekijän kanssa.

DIGI- JA ETÄPALVELUT

- **2020 ja 2023:** Helsingin kaupungin ja YLE:n yhteistyöllä tuotettu 80 jaksoa Jumbpahetkiä. Jaksoja ladattu Areenassa 190 000 kertaa (valtakunnallinen), TV2 3,4 milj. katselukertaa (valtakunnallinen)
- **2021-22:** Tuotettu 50 jaksoa Seniorijumppaa Helsinki-kanavalle.
- **2023:** Ikääntyneiden kulttuurin ja vapaa-ajan verkkosivut julkaistu helmikuussa 2023.
- Lisätään ikääntyneille suunnattuja etäpalvelusisältöjä +20% (KUVA). (Toteutettu 54, tavoite 66. Tilanne 09/2023).
- **2021-23:** Digitukipisteitä yli 150 ympäri kaupunkia. Uusia digitukimuotoja kehitetty, kuten kotidigituki ja Digiystävä-malli digitaitojen opettamiseksi senioreille.

JÄRJESTÖ- JA YRITYSYHTEISTYÖ

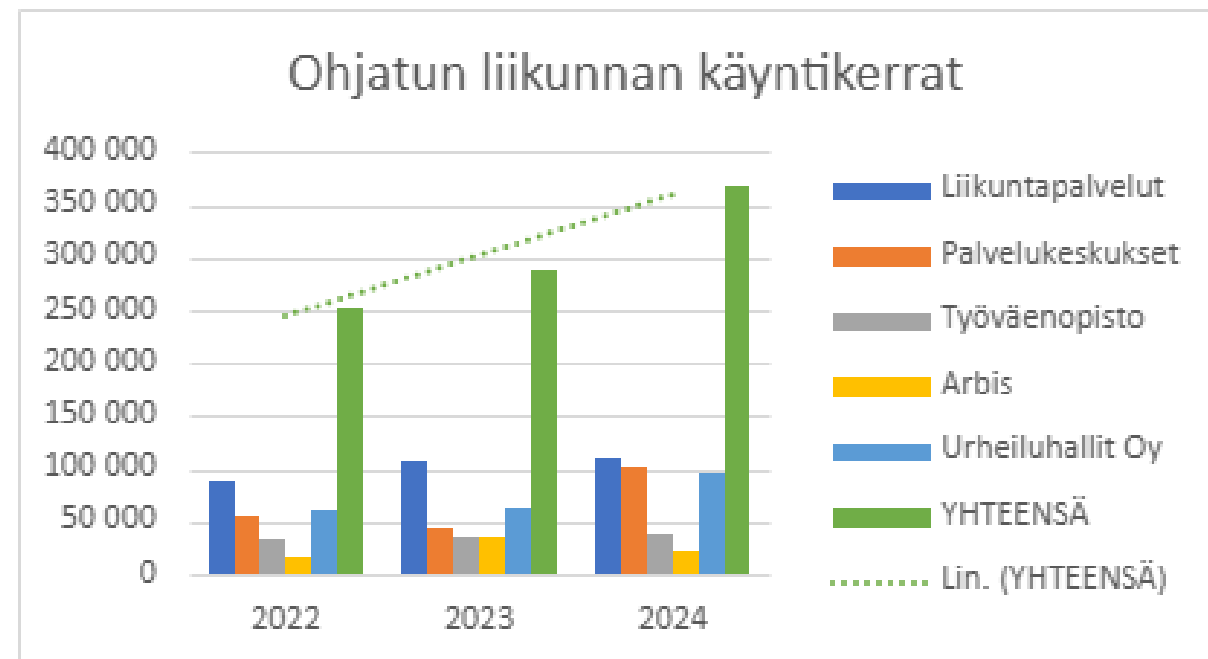
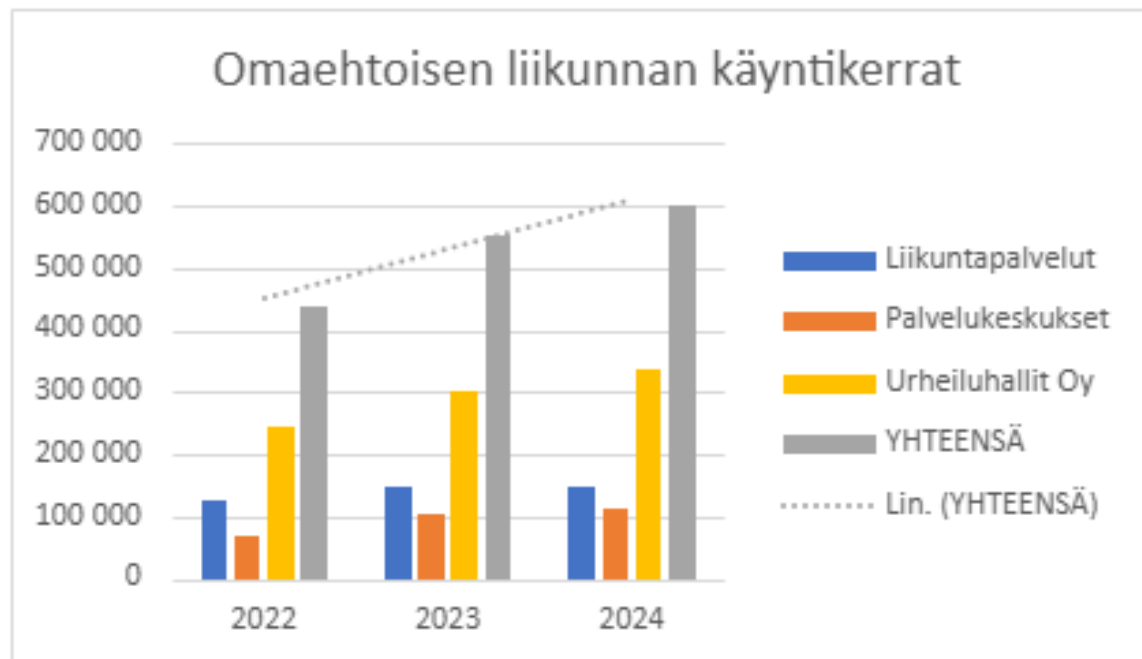
- **2021-2024:** myönnetty avustuksia järjestöille ja yhteisöille ikäihmisten kulttuuritoiminnan (KUVA) ja liikkumisen edistämiseen (2021-2022: Sote ja 2023, KUVA).
- Liikkuminen:
2021: 16 kpl/0,55 milj. €
2022: 16 kpl/0,7 milj. €
2023: 25 kpl/0,7 milj. €
2024: 24 kpl/0,7 milj. €
- **2021:** Innovaatiohaaste yrityksille ikääntyneiden liikkumisesta.
- **2021-22:** 3 data-analyyysiä ikääntyneiden liikkumisesta yhteistyössä KUVA-kanslia-Futurice Oy:n kanssa.
- **2024:** VTT:n systeemikartta ikääntyneiden liikunnasta

VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

- **2021:** Anna arjen liikuttaa -kampanja tavoitti yli 100 000 ikääntynyttä
- **2021 ja 2022:** 400 ikäihmistä Myllypuron & Kannelmäen palvelutoreilla
- **2022 ja 2023:** Liikunnasta seuraa seuraava -kampanja 2022. Liikunta-palveluiden kävelyt 10 kirjastossa 3 krt elokuussa, yht. 826 kävelijää. Kävelyt jatkuvat vapaaehtoisvoimin.
- **2023:** Kuvan ikäihmiskampanjan yhteydessä jaettu HU:n välissä 120 000 kpl liitettä kulttuurin ja vapaa-ajan palveluista ihmisten koteihin.

Ikääntyneiden ohjatussa liikunnassa oli 368 871 käyntikertaa (+45 % v. 2022) ja omatoimisessa liikunnassa 599 662 käyntikertaa vuonna 2024. (+36,5 % v. 2022).

Kympin nostot Hyte-toimenpiteiden toteutumisen näkökulmasta (1/2)

- **Kävely on viihtyisämpää ja turvallisempaa. Laaditaan kävelyn suunnitteluohje.**
  - Kävelyn edistämishjelman mukainen ohje kävelyolosuhteiden parantamiseksi on laadittu
  - Suunnitteluohje on valmistunut 2024 nimellä ”Helsingin käveltävien katu- ja kaupunkitilojen suunnitteluohje”
- **Kävely on viihtyisämpää ja turvallisempaa. Laaditaan suojateiden turvallisuuden parantamissuunnitelma**
  - Vilkasliikenteisimpien katujen (pää- ja kokoojakadut) suojatiet on kartoitettu ja luokiteltu, ja kriittisimmät suojatiet tunnistettu.
  - Konkreettisten parantamistoimenpiteiden suunnittelu kriittisimpiin kohteisiin (20 kohdetta)
  - Aiemmin tunnistetuista kriittisistä suojateista 13 kohdetta on suunniteltu tarkemmin (mm. Abraham Wetterin tie) tai suunnittelu on aloitettu. (Toimenpide hyvin käynnissä)
- **Placemaking (kaupungin yhteistilojen kehittäminen) -toiminnalla kaupunkitilan viihtyisyys lisääntyy**
  - Kesällä 2024 oli käynnissä yht. 9 placemaking-projektia, joista
    - 5 jatkuvaa (Ylä-Malmin tori, Ala-Malmin tapahtumapuisto, Sitratorin hengailutila, Malminkartanon yhteisöviljelmä sekä Mellunkylän ja Kontulan aukoiden pop up -tilat). Erityisesti yhteisöviljelmässä on ollut mukana ikääntyneitä.
    - 4 uutta (mm. Kontulan aukion ja reittien kehittäminen, Meri-Rastilan torin viihtyisyyden ja toiminnallisuuden kehittäminen sekä Kannelmäen Sitratorin kohentaminen)
  - Placemaking-hankkeita toteutettiin etupäässä kaupunkiuudistusalueille, yhteistyössä Kymp-Kuva ja Kymp-Forum Virium Fiksu kaupunki -yhteistyönä. Hankkeet tarkoitettu kaikenikäisille (osa fokusoitu lapsille ja nuorille)

Kympin nostot Hyte-toimenpiteiden toteutumisen näkökulmasta (2/2)

- Ikääntyneiden liikkuminen (Strategian tavoite ja Kympin TAE-tavoite)
  - Tavoitteena 200 uutta penkkiä vuosittain levähdys-paikoiksi ja liikkumisen kynnyksiä madaltamaan
  - Malmille on tavoitteena asentaa kevään aikana 100 penkkiä
  - Uusia penkkejä tulee lisäksi Helsingin keskustaan, Arabianrantaan, Malminkartanoon ja Kannelmäkeen
  - Penkkejä on pyritty sijoittamaan siten, että niissä istuessa on mukava katsella maisemia tai seurata kaupungin menoa.
  - Penkkien halutaan muodostavan yhtenäisiä reittejä, joilla on levähdyspaikkoja säännöllisin etäisyyksin. Tavoitteena on lisätä erityisesti senioriväestön ja heikosti liikkuvien kaupunkilaisten mahdollisuuksia virkistäytyä ulkona.

Helsinki

Kuva: Hemmo Rättyä

[200 uutta penkkiä Helsinkiin | Helsingin kaupunki](#)

Nostoja hyte-toimenpiteistä kansliassa:

2.

Harrastaminen ja vapaa-aika

Harrastaminen ja vapaa-aika

- Päivitetty ikääntyneille tarjottavien palvelujen ja tilojen esteettömyystiedot toimipisterekisteri-kokonaisuuteen.

<https://kaupunkialustana.hel.fi/ohjeet-2/tpr-perhe/toimipisterekisteri-ohjeet/>

4.

Terveelliset elintavat

Terveelliset elintavat:

- Muistiosaava Helsinki –koulutusmateriaalin teko kaupungin työntekijöille käynnissä. Valmistuu Oppiva-alustalle kesällä 2025.

5.

Hyvät väestösuhteet

Hyvät väestösuhteet

- Digiystävä-toiminta aloitettu [Digituki - Löydä digituki - Helsingin kaupunki](#)
- Toimialojen osallisuussuunnitelmat: Toimenpiteiden toteutus on käynnistynyt toimialoilla ja raportointi ja arviointi vanhusneuvoston kanssa loppuvuonna 2025.

[Tietoa osallisuudesta Helsingissä | Helsingin kaupunki](#)

Kaskon 2024 HYTE-tavoitteet, toimenpiteet ja tulokset

Tavoitteet

- Ikääntyneiden media- ja monilukutaidot paranevat
- Ikääntyneiden lähtökohdista lähteviä, yhdenvertaisesti saavutettavia harrastuksia ja vapaa-ajan mahdollisuuksia on tarjolla kaikille.
- Ikääntyneiden tiedonsaanti terveellisistä elintavoista, palveluista ja eri mahdollisuuksista edistää omaa hyvinvointia ja toimintakykyä lisääntyy.
- Yhä suurempi osa helsinkiläisistä ikäihmisistä osaa käyttää tietotekniikkaa, älylaitteita ja keskeisimpiä sähköisiä asiointipalveluja.
- Sitova tavoite 2024 (ei hyte-tavoite): Vieraskielisten opiskelijoiden määrä senioreille suunnatuilla kursseilla kasvaa.

Toimenpiteet

- Järjestetään yhteistyössä palvelukeskusten kanssa media- ja monilukutaitoon liittyviä kursseja ja luentoja.
- Kehitetään ikääntyneiden aktiivisuutta edistäviä vapaan sivistystyön ikääntyneille suunnattuja liikunta- ja tanssikursseja yhteistyössä järjestöjen ja yritysten kanssa.
- Tuetaan ikäihmisten toimintakykyä ja terveellisiä elintapoja.
- Tarjotaan maksuttomia tietotekniikan alkeis- ja peruskursseja sekä luentoja osana digitukea.

Arbis:

- 180 liikuntakurssista 80 senioreille suunnattuja, eli 43,5%
- 8 kotitalouskurssia
- 4 digikurssia
- 26 digiopastustilaisuutta
- 2 tapahtumaa

Tulokset

- Hyvät eväät some-alkajille sekä Sosiaalisen median perusteet Kustaankartanossa. Peruttu useampi kurssi ilmoittautujien vähäisen määrän takia.
- **Hyvinvointi- ja terveystkurssit 6 kurssia** : Taiji senioreille, Varttuneen naisen meikki (2 kurssia), Jalkaterveys, ikääntyvien jalkojen erityistarpeet ja hoito, Jalkaterveys, ikääntyvien jalkojen erityistarpeet ja hoito (2 kurssia). **H+T-luennot 8 luentoa**: Erilaiset ruokavaliot, Ravitseminen ja aivoterveys (2 luento), Ravitseminen ja diabetes, Ravitseminen ja painonhallinta, Ravitseminen ja sydänterveys, Ravitsemustietoutta senioreille, Ruokamuistoista uudempiin tottumuksiin
- **KOTITALOUS-kurssit 8 kurssia**: Jade ry: seniorikurssit (2 kurssia), Kasvis- ja kalaruokaa senioreille (3 kurssia), Kasvisruokaa palkokasveista senioreille, Kauhamatka Välimerelle, Loppukiri ry:n ruokakurssi
- Tietotekniikan alkeis- ja peruskursseja 86 (minkä lisäksi OSAAVA-hankkeen kursseja), sosiaalisen median kursseja 14, luentoja tai luentosarjoja 49, digiopastustilaisuuksia 52.
- Vieraskielisten opiskelijoiden määrä seniorikursseilla on kasvanut. Vuonna 2023 vieraskielisiä oli seniorikursseilla yhteensä 134. Vuonna 2024 vieraskielisiä senioriopiskelijoita oli 219.

Työväenopisto yleisesti vuonna 2024

- 537 seniorikurssia, joista 74 kurssia järjestettiin palvelukeskuksissa.
- Kaikilla kursseilla käy kaikenikäisiä opiskelijoita.
- N. 21 600 yli 65-vuotiasta brutto-opiskelijaa ja 8120 netto-opiskelijaa.
- Tämä kertoo, että moni käy useammalla, kuin yhdellä kurssilla.

Opetus on ammattitaitoista ja motivoi harjoittelemaan ja oppimaan sekä etsimään uusia haasteita. Ryhmä on tärkeä sosiaalinen viiteryhmä.

Tunneilla on mukavaa porukkaa ja leppoisa ilmapiiri, pienet näkemyserot vain piristävät tunnelmaa. Kurssi vilkastuttaa aivot toimintaa .

Tärkeä kurssi. Opetus mielenkiintoista ja mahdollisuudet seurata teatteriesityksiä eri näyttämöillä ja keskustella niistä pitävät mielen vireänä.

Ope on tosi hyvä! Jopa minäkin opin uusia tärkeitä asioita jotka vähensivät hieman SOME stressiä ja info ähkyä sekä tietoturvatomuutta.

Kurssi antoi rohkeutta kokeilla, harjoitella. Minulla ei ollut käsitystä puhelimen ja sovellusten asetuksista. Nyt uskallan jo vähän kokeilla niitä ja testata mihin vaikuttaa. Sain hyvää perustietoa somesta. Sain myös hyviä vinkkejä mistä Helsingissä saan neuvontaa ja ohjausta tietotekniikka ongelmiini. Uskallan nyt paremmin hakea apua ja kysyä.

Hyvä, että on kurssipaikka lähellä, talvi on pitkä ja jäinen. Ei ole tärkeää, onko paikka digeillä varustettu, olemme iäkkäitä, emme tarvitse niitä kuin joskus ja sen verran onnistuu (kuvien näyttö koneelta) Hyvä, että pidätte seniorikursseja!